

Живорад Недељковић

НЕГДЕ БЛИЗУ

ПОСЛЕДЊА КАП

У улици празној као пластична чаша
За јогурт или нешто једнако кварљиво,
Ти и вечерас тражиш место
Да сакријеш се. Мислиш да најлакше је
Овако: као газела ући што дубље,
У саму бит крда. А звер бесно нека кружи
Одиста празним улицама, да би оследила се
Пленом од којег зазиру полицајци и болничари.

Терор кафића, стампедо музике и боја.
Под стопалима, камене су коцке кожа камелеона.
Године које једу себе испод припијених
Мајица и панталона. Бездушна глад
Младих тела улази у сваку пукотину
На плочнику, доспева и тамо где решетке
Отварају на коцкама други свет, истражен
Као Душа. Лељив и влажан. Откривати се
Ту, додирнут дахом жене коју траже њене
Приче, помислити да јеси последња кап
У пластичној чаши, она што никада не клизне
У нечију халапљивост. Ништа више.

Не изазивати речи, звер од које кријеш се,
Довољно је већ и то што можеш рећи: стампедо, лов.
Празна улица. И дах жене која ћути, а тако
Много зна о преобликовању, о празнини.
Последњој капи додаје још једну.

КАО ГРАД

Тошли ветар у безименим крошњама.
Младе раднице, уморне и чисте,
Уморне као било шта, чисте као било шта
Што може бити безимено, тискају се
Испод крошњи, свака жудећи
За седиштем у аутобусу.
Струјање их лагано помера ка уским
Отворима, узгред склањајући псовке
Из стрљивог ваздуха у кланце
Лепих и знојем заштићених тела.
Иако зна да стварног померања нема,
Град се обнавља у кањонима и кланцима,
Сада, док лето мами обиљем и обалама,
Или кад пожели да засут је пепелом,
У касни сат, рањен тек бесом
Курви и чувара.

Онај што помно осматра таложење,
Доласке и одласке усијаних конзерви,
Сме у овом часу мислити било шта:
О ветру, о крошњама, о прстењу и кожи.
О солитеру који расте од слузи неких
Других жена. Сме тражити и наћи везе,
И померати речи из себе у себе,
Пре него што каже: *чему што*.
Уморан и празан, као аутобус,
Као било шта, са захвалношћу
Што се празни. Бесконечно, као град...

НЕХАЈ

Кренути у покренуто, у усковитлани
Прасак, не брзо, него одмерено
И тачно, на крају радног времена
Кад град нуди своје месо. Знати где
Аутобуси одвозе журне путнике,
Ући у било који, сести, јер важно је сести,
И читати поезију као да никог нема.

Уистину, никог нема, нехај сведочи
О непостојању ових људи што журе

У предграђа, у села, у градове, да тамо
Кажу: *шако сам гладан, уморна сам као...*
Као онај што чита поезију, можда.

А *онај*, покренут, листа своје песме
Тражећи другачије покрете, нову одмереност,
Нехај у коме постоји дуго, сувише дуго
Да гладан би био, да уморан би био...

ТУМАЧЕЊЕ

Тумачење би ме изнова вратило
На последњи спрат, или на кров
Одакле се јасније виде сенке. Тумачење
Гужве подневне или овлашних покрета
Девојака што у поспаност улазе као у књиге.
Тумачење било чега, уз придидат снимак
Ових обала лишених: спратова, корака, гласова.

Шта би могло постојати на њему:
Ретко растиње, коров који ће знати да је то
Кад језик долепрша на штитовима центуриона,
Покрети грумења под танким слојем песка,
Песак, доспео из степа свиклих
На именоване траве. Мигољење риба, упадљиво
Одсуство поспаности. Ништа више.

Тумачење било чега чини ме немоћним
Пред овим неосвојеним простором. А на корак
Од аутомобила и корака, отвори канализационих цеви
Уобручују векове. Куља из њих: не могу знати
Да ли је последњи спрат још увек последњи.

Ту, на обали, тумачити себе — непостојећи снимак.
Ништа више.
Не дозволити прадавном песку
Да расте под ђоновима.

У ПИСМУ КОЈЕ ЈЕСТЕ

Изрони из доказа да те нема,
Покажи те прочитане странице,
И оне које ћеш тек исписати
Рукописом истеклим из писма
Одбаченог кад отпочело је
Свођење рачуна, олујно. Удахни,
Притиснут погледима, играј се
У шарама летњих хаљина.

Девојке знају како слава опија
И хлади кожу, и, уопште,

Сви све знају, овде, и сви све јесу.
Зато су мапе несталне, зато су
Исписане странице докази о покушајима,
Никако покушаји дусања. А срце —

Срце ионако куца, монотонно и нечујно.
Немој доказивати да постоји,
Јер само доказивања грају:
Свака луда о томе превише зна,
Али свака опстојава у писму које јесте.

НЕГДЕ БЛИЗУ, НЕШТО

Преподне је прошло у примицању кише.
Слутећи воду, знојили смо се
У речима одмакнути од коже.
И иначе: нико не мари за оног другог.
Онај други мари тек за ону што ће
Управо стићи да разблажи осмехом
Осмехе који не постоје. Она то може.
Може да каже: Господе, спарно је.
Рећи ће још неколико излишних
Реченица, свако од нас рећи ће такође,
Свако спреман да живот прође
У примицању било чега, можда плјуска
Што сручио се ту недалеко — управо
Изговорише у вестима. И свако од нас
Пошао би одмах тамо, недалеко, с овом
Девојком снажних бедара, вољан
Да покисне до голе коже, ако је кожа
Цена за примицање било чега. Било чему.

Слушам девојку, гонетам сувишне начине
Завођења гонетајући у себи текст сувише
Примакут кожи изнутра: *Колико је дана,
Колико година, Боже, прошло овако, у чекању
Нечег што се безброј ђуша могло замениши.*
И киснути могло се у пољу прошараном
Булкама, киснути било где, јер негде близу
Увек лије, негде близу, увек, нешто.
Коракнути, међутим, изван тела,
У другачији текст, значило би
Одмаћи од бити којој ни примакао се нисам.

ХАЛАПЉИВОСТ

Кафа без шећера. Јутро, без.
Неко ће отићи и купити шећер.
После ће кафа бити *са*, а нешто друго
Биће горко, и опасно по утробу,
По овај град у њој. Град, ипак без:
Тела, додира, птица што умекшавају
Зидове.

Неко ће отићи после и купити шећер,
После ће се вратити.

Затварам новине. Враћам у сећање
Дугоноге девојке, њихов раскалашни ход.
Смех, тако сладак.
Помислим да већи сам од града,
Помислим: све могу да прогутам, све,
И како је та халапљивост опасна за *све*.
О, тако страшна, кад учини ми се
Да растем, растем, као јутро,
Као град без мене.

Неко ће донети шећер, неко ће
Вратити граду осећање да има га
У лепљивости. И спајаће прогутане
Бесмислице, непрекидно
Дотурајући тамне течности.

СЛУЧАЈНОЈ ДЕВОЈЦИ, ЗАСТАЛОЈ ИСПРЕД „ЗАДУЖБИНЕ”

Она би могла припадати било ком граду,
Рађавати могла би сеновите улице,
Могла би знати да завесе померају се због ње.
И умела би да воли све мушкарце сваког града.
Али, али: она припада граду који није створен,
На месту које још не постоји. Она тамо је,
Њене груди истражују ваздуха има ли, њене усне,
Лишене поређења, тамо срчу вечерње течности.
Чујном, али и оном већ заборављеном,
Грмљавином топова отвара празнину, тек да опомене
Да имамо се чега стидети, да умемо. Њен корак
Стидљиво бира упоришта где настаће врбе, кестенови,
Затим дрвеће без имена, потом животиње,
Спремне да их умешни припитоме.

Умешни ће доћи одавде, из ових кафића и фабрика,
Ако она то пожели. Поћи ће за њом и саме фабрике,
Солитери већ слуге да бубри прво зрнце нечег.

Она ће рећи: *Не постоји ово ѿло, града овог нема,
Ове реке уистину ѿеку ѿек кад море их прими.* Она ће
Неизоставно изговорити оно што сви понекад знамо,
Свако чекајући да прво он буде створен, овде,
На месту које не постоји, у граду којег ће бити.
У граду којег ће бити. Заувек бити.

БЕЗ ОТИСАКА

Несмирен у покретима, који трају
Упркос напорима да тело упозна
Лековитост ове постеље, или отпорност траве,
Доказујеш још да можеш све.

Све: оживљујеш пејзаже, већ увељико
Пресељене у камере и књиге, умножаваш
Отисак стопала засталога испод пене,
На жалу — тај исти песак, сада сув,
Сипи између прстију; знојиш се у касном
Лету града тражећи речи које би умањиле вреву
И спарину; откриваш меру у описима,
Налик оној кад ходаш, журећи
У траве, а кораци сипе плочником.

Да, време, време измакло и оно које измиче,
Свеједно шта можеш сада, било када
Шта ћеш моћи. И памћење, памћење
Које не измиче, иако би волео да га нема.
Као што понекад пожелиш:
Да тела твог нема, твога уморнога
И чистог тела, да само сан постоји,
Да никад не сазнаш шта сањао си,
Без иједне слике да буду и камера и слово.

Тако: да лежиш, без отисака, пена.